

18. 11. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Práva kupujícího ze zákonné a záruční odpovědnosti prodávajícího za vady - právo na slevu z ceny

Při rozboru problematiky práva kupujícího na slevu z ceny v souvislosti s prodejem věcí v obchodě je třeba rozlišovat mezi snížením ceny prodávané věci a poskytnutím slevy z ceny po uzavření smlouvy o prodeji v obchodě.

Právo a zároveň i povinnost prodávajícího snížit cenu prodávané věci vyplývá z ustanovení § 618 občanského zákoníku (dále jen „OZ“).

Práva kupujícího ze zákonné a záruční odpovědnosti prodávajícího za vady - právo na slevu z ceny

Při rozboru problematiky práva kupujícího na slevu z ceny v souvislosti s prodejem věcí v obchodě je třeba rozlišovat mezi snížením ceny prodávané věci a poskytnutím slevy z ceny po uzavření smlouvy o prodeji v obchodě.

Právo a zároveň i povinnost prodávajícího snížit cenu prodávané věci vyplývá z ustanovení § 618 občanského zákoníku (dále jen „OZ“). Důvodem pro toto snížení ceny je vada věci určené k prodeji. V praxi se přitom lze setkat i se snížením ceny prodávané věci, k němuž nedošlo v souvislosti s konkrétní vadou. Jde zejména o tzv. výprodejové nebo posezónní snížení cen.

Snížení ceny věci, k němuž došlo ještě před uzavřením smlouvy o prodeji této věci v obchodě, nelze považovat za poskytnutí slevy z ceny ve vlastním slova smyslu. Předmětem dohody prodávajícího a kupujícího o ceně prodávané věci, která je podstatnou náležitostí smlouvy o prodeji v obchodě, je totiž již snížená cena. V tomto případě proto není slevováno ve vztahu k ceně dohodnuté účastníky smlouvy o prodeji v obchodě, nýbrž ve vztahu k maloobchodní ceně stanovené prodávajícím pro určitý výrobek prodávaný k obchodě^[1].

Ke snížení ceny může dojít dvojím způsobem:

- a) snížením ceny prodávané věci podle ustanovení § 618 OZ,
- b) snížením ceny prodávané věci bez souvislosti s určitou vadou.

Je možné říci, že o slevě z ceny je možné hovořit až tehdy, kdy jde o slevu z té ceny, která byla předmětem dohody prodávajícího a kupujícího o ceně prodané věci. Tato sleva může být poskytnuta buď na základě jednostranného uplatnění práva kupujícím nebo na základě dohody účastníků smlouvy o prodeji v obchodě.

1. Při jednostranném uplatnění práva na slevu z ceny může jít o právo vyplývající z ustanovení:

- a) § 616 odst. 3,
- b) § 622 odst. 1,
- c) § 622 odst. 3[2] po novele OZ a
- d) § 624 OZ.

Ad a) V rámci zákonné odpovědnosti za vady je kupujícímu po novele OZ dána na základě § 616 odst. 3 možnost, aby od prodávajícího, pokud nebude možná výměna věci nebo její oprava, požadoval přiměřenou slevu z ceny nebo od smlouvy odstoupil. Jedná se o nová práva, která kupující z titulu zákonné odpovědnosti za vady dosud uplatňovat nemohl. Je třeba ale poznamenat, že právo na slevu z ceny nemůže kupující z titulu zákonné odpovědnosti za vady uplatnit ihned, ale pouze za předpokladu, že není možná výměna věci či její oprava.

Ad b) Dosavadní znění § 622, tj. znění před novelou OZ, v sobě neobsahuje možnost, aby kupující z titulu záruční odpovědnosti za vady žádal slevu z ceny věci. Současné znění § 622 OZ umožňuje totiž kupujícímu žádat opravu věci nebo její výměnu, pokud ještě kupujícím nebyla použita. Nové znění § 622 odst. 1 OZ jde dál, když stanoví, že kupující může nejprve požadovat odstranění vady věci a pokud to není vzhledem k povaze vady neúměrné, může kupující požadovat výměnu věci (její součásti) a teprve není-li takový postup možný, může kupující žádat slevu z ceny nebo odstoupit od smlouvy (k tomu viz dále). I v případě požadavku kupujícího na slevu z ceny musí být zachován určitý postup. To znamená, že kupující nemůže slevu z ceny z titulu záruční odpovědnosti za vady uplatňovat ihned. Musí nejprve žádat o odstranění vady, případně, pokud to není vzhledem k povaze vady neúměrné, o výměnu věci (její součásti). Teprve až za situace, kdy takový postup není možný, může mj. žádat slevu z ceny.

Ad c) Další možností, jak může kupující jednostranně uplatnit právo na slevu z ceny z titulu záruční odpovědnosti za vady, je učinit tak na základě § 622 odst. 3 po novele OZ[3]. Podle tohoto ustanovení nově platí, že pokud se vyskytne na vadě věci prodané v obchodě neodstranitelná vada, která nebrání jejímu řádnému užívání a nepožaduje-li kupující výměnu věci, má právo na přiměřenou slevu z ceny věci nebo může od smlouvy odstoupit (k tomu viz dále). Modifikací dosavadního znění § 623 odst. 2 OZ došlo k posílení práv kupujícího. Znění před novelou totiž říká, že pokud jde o neodstranitelné vady, které nebrání řádnému užívání věci, má kupující právo pouze na přiměřenou slevu z ceny věci.

Jak vyplývá z § 622 odst. 3 po novele OZ, základní předpoklady důvodnosti uplatnění práva na slevu z ceny podle tohoto zákonného ustanovení spočívají v tom, že:

- aa) jde o neodstranitelnou vadu, která nebrání řádnému užívání věci a
- bb) kupující nepožaduje výměnu věci.

Ad aa) Výskyt objektivně neodstranitelných vad u věcí prodávaných v obchodě nebývá příliš častý. Většinu vad lze totiž odstranit opravou, případně výměnou vadné součásti věci.

Za neodstranitelné je ovšem třeba považovat i vady, jejichž neodstranitelnost má subjektivní povahu. To znamená, že důvodem pro uplatnění práva na slevu z ceny podle ustanovení § 622 odst. 3 po novele OZ je i subjektivně neodstranitelná vada prodané věci.

Důvodem pro jednostranné uplatnění zákonného práva na slevu z ceny prodané věci podle ustanovení § 622 odst. 3 po novele OZ může být jen taková neodstranitelná vada, která nebrání řádnému užívání věci. Rozlišení, kdy vada brání řádnému užívání věci, a kdy ještě této intenzity projevu nedosahuje, představuje jeden z poměrně složitých problémů odpovědnosti prodávajícího za vady věci prodané v obchodě, a to jak z teoretického, tak z praktického hlediska. Vzhledem k velké rozmanitosti věcí prodávaných v obchodě, účelů, k nimž jsou jednotlivé věci určeny, i vad a jejich projevů v konkrétních případech je prakticky nemožné stanovit jednoznačné, obecně platné pravidlo pro rozlišení, kdy vada ještě nebrání a kdy již brání řádnému užívání věci[4]. Toto rozlišení bude proto vždy věcí posouzení všech okolností konkrétního případu[5]. Jako určitá pomůcka mohou například sloužit některé závěry soudní praxe.

Ad bb) Podle novelizovaného ustanovení § 622 odst. 3 OZ může kupující mj. požadovat přiměřenou slevu z ceny za předpokladu, že kromě požadavků uvedených výše ad aa), nepožaduje slevu z ceny.

V praxi také mohou vznikat spory mezi prodávajícím a kupujícím ohledně určení výše slevy z ceny. Stejně jako pro posouzení, zda určitá vada prodané věci brání či nebrání jejímu řádnému užívání, ani pro určení výše slevy z ceny nelze stanovit nějaké obecně platné pravidlo. Výši slevy z ceny je třeba určit na základě odborného posouzení povahy reklamované vady a všech okolností konkrétního případu. Sleva z ceny by přitom neměla představovat jen cenu či hodnotu vadné součásti věci, nýbrž při jejím určení je nutno přihlídnout i k tomu, jak se reklamovaná vada projevuje při užívání věci, zda a jak toto užívání komplikuje či omezuje, do jaké míry zhoršuje vzhled prodané věci, zda snižuje její životnost apod.[6]

Ad d) Má-li věc prodávaná za nižší cenu nebo věc použitá vadu, za kterou prodávající odpovídá, má kupující místo práva na výměnu věci právo na přiměřenou slevu (§ 624 OZ). Znění tohoto paragrafu zůstává i po novele OZ stejné a nedochází tedy k žádné změně.

Ustanovení § 624 předpokládá, že odpovědnost prodávajícího za vady těchto věcí je dána. Pro tento případ omezuje toto ustanovení volbu kupujícího s ohledem na možnosti, které může z odpovědnosti za vady uplatnit. Je třeba poznamenat, že ustanovení § 624 se netýká prodeje za snížené ceny podle cenových předpisů (výprodej nebo posezónní prodej). V těchto případech má kupující všechny možnosti jak podle § 616 odst. 3, tak podle § 622 odst. 2 a 3 po novele OZ.

2. V praxi se lze také setkat s tím, že prodávající řeší vyplacením slevy z ceny i výskyt takových vad, které jsou důvodem pro uplatnění jiných zákonných práv z odpovědnosti za vady. Vyplacením slevy v těchto případech je ovšem podmíněno dohodou prodávajícího a kupujícího. Prodávající se např. může s kupujícím dohodnout, že mu namísto odstranění reklamované vady vyplatí přiměřenou slevu z ceny.

Dohodou o slevě z ceny lze řešit i již uplatněná, avšak dosud nerealizovaná práva kupujícího z odpovědnosti za vady. Taková dohoda by měla povahu dohody o novaci podle ustanovení § 570 OZ.

Poskytnutí slevy z ceny na základě dohody má – stejně jako poskytnutí slevy z ceny na základě

jednostranného uplatnění práva kupujícího – za následek zánik odpovědnosti prodávajícího za vadu, pro kterou byla sleva poskytnuta[7].

[1] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panorama, 1983, s. 139.

[2] Před novelou § 623 odst. 2 OZ.

[3] Před novelou § 623 odst. 2 OZ.

[4] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panorama, 1983, s. 144.

[5] Švestka, J. Odpovědnost za vady podle československého socialistického práva, Univerzita Karlova, Praha, 1976, s. 194.

[6] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panorama, 1983, s. 145 až 146.

[7] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panorama, 1983, s. 148 až 149.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací – režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)